

Teitl:- Cyfrifoldebau Statudol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â Chwynion yr Heddlu

Adroddiad gan: Prif Weithredwr

Dyddiad: Adrodd ar y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023

1. CYFLWYNIAD

1.1 Paratowyd yr adroddiad hwn i fodloni gofynion Gorchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygiad) 2021

1.2 Yng Ngogledd Cymru, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi rhoi Rhybudd i'r Prif Gwnstabl bod **Model 1** yn cael ei fabwysiadu yn unol â pharagraff 13A o Ddeddf Plismona a Throsedd 2017. Gan fod Model 1 wedi'i fabwysiadu ers 2020, mae'r Prif Gwnstabl fel yr Awdurdod Priodol yn gyfrifol am holl anffodlonrwydd, cwynion ac ymddygiad sy'n ymwneud â phlisma gweithredol, swyddogion a staff o dan ei gyfarwyddyd a'i reolaeth. Mae'r ddyletswydd hon yn cynnwys cofnodi, ymchwilio a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i achwynwyr am gynnydd a phenderfyniadau sy'n ymwneud â chwynion.

1.3 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dair prif ddyletswydd mewn perthynas â chwynion yr heddlu. Y rhain yw: -

(1) Awdurdod Priodol i ystyried cwynion am y Prif Gwnstabl,

(2) Dyletswydd i ddwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif wrth ddarparu proses gwyno effeithiol ac effeithlon, a

(3) Corff Adolygu Perthnasol o rai o gwynion yr heddlu.

1.4 Bydd yr adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth sy'n ymwneud â'r adnoddau a'r prosesau a roddwyd ar waith i gyflawni'r dyletswyddau hyn a bydd yn rhoi sicrwydd bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyflawni ei ddyletswyddau mewn perthynas â chwynion yr heddlu.

1.5 Nid yw'r adroddiad hwn yn cynnwys manylion unrhyw gŵyn neu adolygiad penodol y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi ymdrin â hwy.

2. DEDDFWRIAETH

2.1 Deddf Diwygio'r Heddlu 2002; Atodlen 3

2.2 Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Adran 1 paragraff 8 (ca) "arfer swyddogaethau'r prif gwnstabl o dan Rhan 2 Deddf Diwygio'r Heddlu 2002 mewn perthynas ag ymdrin â chwynion"

- 2.3 Mae Deddf Plismona a Throsedd 2017 yn cynnwys darpariaethau i ddiwygio Rhan 2 ac Atodlen 3 i Ddeddf 2002.

3. DYLETSWYDDAU STATUDOL

3.1 Awdurdod Priodol i ystyried cwynion am y Prif Gwnstabl,

- 3.1.1 Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw'r Awdurdod Priodol ar gyfer cwynion am y Prif Gwnstabl. Ni chafwyd unrhyw gwynion yn ystod y cyfnod riportio hwn.
- 3.1.2 Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi dirprwyo'r ddyletswydd hon i'r Prif Weithredwr a'r Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn er mwyn sicrhau cadernid bod y Swyddog Gweithredol yn rheoli'r gwaith ar y cyd â'r ddau swyddog.
- 3.1.3 Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC) yw'r Corff Adolygu Perthnasol ar gyfer y cwynion hyn.

3.2 Dyletswydd i ddwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif wrth ddarparu proses gwyno effeithiol ac effeithlon.

- 3.2.1 Y Prif Gwnstabl yw'r Awdurdod Priodol ar gyfer pob cwyn a wneir am swyddogion, staff a gwasanaethau o dan ei gyfarwyddyd a'i reolaeth. Mae'r ddyletswydd hon wedi'i dirprwyo i'r Dirprwy Brif Gwnstabl ac yn cael ei chyflawni gan Adran Safonau Proffesiynol yr Heddlu.
- 3.2.2 Gan fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddyletswydd i sicrhau bod gan y Prif Gwnstabl system gwynion yr heddlu effeithiol ac effeithlon mewn lle, mae'r gwaith craffu ar hyn yn cael ei wneud yn y Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol (PSSB) a gadeirir gan y Prif Weithredwr ar hyn o bryd ac a fynychir, ymhlith eraill, gan y Dirprwy Brif Gwnstabl a Phennaeth Adran Safonau Proffesiynol yr Heddlu.
- 3.2.3 Ceir adroddiad llawn ar graffu cwynion SCTHh yn [Rhan 2 isod](#).
- 3.2.4 Mae SAYH ac arolygon a drefnwyd gan AHM yn craffu ymhellach ar swyddogaeth cwynion yr heddlu. Mae adroddiadau ystadegol o'u gwaith craffu a'u canfyddiadau ar gael ar eu gwefannau priodol.
- 3.2.5 Caiff ffeiliau cwynion eu hapsamplu gan staff y Comisiynydd a chaiff unrhyw feysydd sy'n peri pryder eu riportio i Gangen Gwasanaethau Cudd yr Heddlu (PSSB) ac yn dibynnu ar ddifrifoldeb byddai'n cael ei riportio i'r Bwrdd Gweithredol Strategol. Y Bwrdd Gweithredol Strategol yw'r fforwm lle mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif dros gyflawni ei ddyletswyddau. Mae'r holl faterion a nodwyd o samplu ffeiliau cwynion wedi'u datrys heb fod angen unrhyw atgyfeiriadau.
- 3.2.6 Mewn ymgynghoriad â'r Prif Gwnstabl, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd broses ar waith i weithredu anfodlonrwydd a chwynion a dderbynnir gan ei swyddfa. Caiff unrhyw anfodlonrwydd neu gwynion a dderbynnir sy'n ymwneud â phlismona gweithredol eu cyfeirio at yr Adran Safonau Proffesiynol i'w hasesu, mae'r rhain naill ai'n cael eu cofnodi fel

chwynion ffurfiol neu'n cael eu cyfeirio at Uned Adfer Rheolaeth yr Heddlu (MRU) i adennill y gwasanaeth. Mae'r Adran Safonau Proffesiynol yn craffu ar yr MRU ac yn ei dro adroddir ar berfformiad i PSSB y Comisiynydd.

- 3.2.7 Cyfrifoldeb y Prif Gwnstabl, nid Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, yw chwynion am natur blismona weithredol.

3.3 Y Corff Adolygu Perthnasol am rai o gwynion yr heddlu.

- 3.3.1 Gwnaeth Deddf Plismona a Throsedd 2017 nifer o newidiadau yn y ffordd y mae'r Heddlu a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymdrin â chwynion. Mae'r newidiadau wedi cryfhau rôl y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y broses.

- 3.3.2 Mae'n cyflwyno dyletswyddau newydd sy'n orfodol a hefyd yn caniatáu i'r Comisiynydd ddewis ymgymryd â nifer o swyddogaethau sy'n gyfrifoldeb i'r Prif Gwnstabl ar hyn o bryd.

- 3.3.3 Mae'r Ddeddf yn darparu dewis o dri model y gall y Comisiynydd ddewis eu mabwysiadu. Yng Ngogledd Cymru cadarnhaodd y Comisiynydd y bydd yn mabwysiadu Model 1 yn unig.

- 3.3.4 Felly, o 1 Chwefror 2020, daeth SACG a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn Gyrff Adolygu Perthnasol i ymdrin ag adolygiadau sy'n ymwneud â chwynion a gofnodwyd gan Heddlu Gogledd Cymru. Mae Heddlu Gogledd Cymru yn parhau i fod yn gyfrifol am gofnodi ac ymchwilio chwynion ac am hysbysu achwynwyr.

- 3.3.5 SAYH (Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu) ydy'r corff adolygu perthnasol -

- i. lle mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ydy'r awdurdod priodol
- ii. os ydy'r gŵyn yn ymwneud ag ymddygiad uwch swyddog (swyddog sydd â rheng uwch na phrif uwcharolygydd)
- iii. os nad yw'r awdurdod priodol yn gallu bodloni ei hun, o'r gŵyn yn unig, na fyddai'r ymddygiad y chwynir amdano (pe bai'n cael ei brofi) yn cyfiawnhau dwyn achos troseddol neu ddisgyblu neu na fyddai'n golygu torri hawliau unigolyn o dan Erthygl 2 neu 3 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol
- iv. os ydy'r gŵyn wedi'i chyfeirio, neu y mae'n rhaid ei chyfeirio, at SAYH
- v. ydy SAYH yn trin y gŵyn fel un sydd wedi'i chyfeirio (a elwir hefyd yn 'rym menter')
- vi. os ydy'r gŵyn yn deillio o'r un digwyddiad â chwyn sy'n dod o fewn ii-v
- vii. os ydy unrhyw ran o'r gŵyn yn disgyn o fewn ii-vi

- 3.3.6 Mewn unrhyw achos arall nad yw wedi ei restru uchod, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ydy'r Corff Adolygu Perthnasol.

3.3.7 Mae'r ddyletswydd hon wedi'i dirprwyo i'r Prif Weithredwr, mae penderfyniad ffurfiol wedi'i wneud a'i gyhoeddi. Mae'r Llawlyfr Llywodraethu wedi'i ddiweddarau gyda'r ddirprwyaeth hon.

3.3.8 Er mwyn sicrhau cadernid, mae'r Swyddog Gweithredol yn rheoli holl gwynion ac adolygiadau'r heddlu ar y cyd â'r Prif Weithredwr.

4. ADOLYGIADAU AR GONTRACT ALLANOL

4.1 Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Gwent a Dyfed Powys yn trefnu Adolygiad ar gontract allanol i sefydliad annibynnol o'r enw "Sancus".

4.2 Mae rhoi'r gwaith ar gontract allanol nid yn unig yr opsiwn mwyaf hyfyr yn ariannol, ond mae hefyd yn rhoi rhagolwg cwbl annibynnol i'r achos.

4.3 Rhoddir ein Hysbysiad Preifatrwydd i bob unigolyn sy'n ymwneud â chwynion i'w hysbysu bod yr Adolygiadau'n cael eu rhoi ar gontract allanol i sefydliad annibynnol, mae'r Hysbysiad Preifatrwydd hwn hefyd ar gael ar ein gwefan.

5. ADOLYGIADAU 2022/2023

5.1 Rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyfanswm o 26 o geisiadau i adolygu canlyniad cwynion yr heddlu.

5.2 Mae'r rheoliadau newydd sy'n ymwneud â chwynion yr heddlu ond yn rhoi un elfen i'r Corff Adolygu Perthnasol ei hystyried, sef a oedd canlyniad cwyn yr heddlu yn rhesymol ac yn gymesur.

5.3 Os yw canlyniad yr Adolygiad yn barnu bod y canlyniad a ddarparwyd gan yr Heddlu yn rhesymol ac yn gymesur, ni fydd yr Adolygiad yn cael ei gadarnhau. Os oes unrhyw elfen o'r Adolygiad yr ystyrir nad yw'n rhesymol neu'n gymesur, caiff yr Adolygiad ei gadarnhau.

5.4 O'r 26 Adolygiad hynny, aseswyd bod 2 yn Annilyd, cadarnhawyd 7 Adolygiad ac ni chadarnhawyd 17 ohonynt. Nid oes unrhyw achosion heb eu bodloni.

6. CYHOEDDI

6.1 Yn unol â Gorchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygio) 2021 bydd yr wybodaeth a'r adroddiad hwn yn cael eu cyhoeddi'n flynyddol ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Rhan 2 – Craffu Cwynion Cyfnod adrodd rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023

Y Weithdrefn

Mae gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (SCHTh) broses sefydledig ar gyfer adolygu a chraffu cwynion yn erbyn yr heddlu.

Mae Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol (PSSB) wedi bod ar waith ers 2015 gyda Chylch Gorchwyl ffurfiol. Cafodd y Cylch Gorchwyl ei ddiweddarau yn 2022 er mwyn adlewyrchu'r gofynion statudol newydd. [Gweler Atodiad 1 isod.](#)

Mae'r Bwrdd yn cyfarfod bob 3 mis, a chadeirir y cyfarfodydd gan Brif Weithredwr SCHTh. Fe'i mynychir gan y Dirprwy Brif Gwnstabl a Phennaeth yr Adran Safonau Proffesiynol, ymysg pobl eraill.

Mae craffu cwynion a ymgymerir gan SCHTh yn cynnwys dadansoddi a thrafod ynghylch cwynion gyda'r Dirprwy Brif Gwnstabl a Phennaeth yr Adran Safonau Proffesiynol. Mae dadansoddi yn cynnwys adolygu niferoedd achosion, y mathau o gwynion, yr amser a gymerir i ymdrin â nhw, achosion a gyfeirir at SAYH ac unrhyw faterion eraill o bwys. Codir trafodaeth bellach o ran materion a all fod yn arwyddocaol gan gynnwys pwysigrwydd cenedlaethol/lleol, diddordeb cyhoeddus ac yn y wasg ac effaith ar draws cymunedau.

Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol 2022/2023

- Cynhaliwyd cyfarfodydd y Bwrdd ar:
  - 23 Mawrth 2022
  - 25 Gorffennaf 2022
  - 3 Tachwedd 2022
  - 6 Chwefror 2023

Cwynion 2022/2023

Mae'r nifer o gwynion yn erbyn Heddlu Gogledd Cymru yn llai na'r 'Heddlu Tebycaf' a chyfartaleddau cenedlaethol. Yn gyffredinol, roedd llai o gwynion hefyd am y flwyddyn nag yr oedd ar gyfer y flwyddyn 2021/22.

Complaint cases logged

	Force	SPLY	MSF Average	National
Complaint cases logged	492	510	880	81,142
No. of complaint cases logged per 1,000 employees	162	173	258	329

1

Er bod amseroldeb cwblhau cwynion ychydig yn hirach na'r flwyddyn flaenorol, mae Heddlu Gogledd Cymru yn parhau i fod yn gynt na'i Heddluoedd Tebycaf a'r cyfartaledd cenedlaethol.

Average number of working days to finalise complaint cases	Force	SPLY	MSF Average	National
Outside of Schedule 3	15	13	38	19
Under Schedule 3 (inc suspension)	87	72	155	132
Under Schedule 3 (not inc suspension)	83	70	142	125

¹MSF = Most Similar Force | SPLY = Same Period Last Year

Roedd y cynnydd bychan mewn amser i'w ddisgwyl oherwydd y galw mawr am wrandawiadau yn chwarter olaf y flwyddyn. Mae staff ychwanegol ar gytundeb dros dro wedi'u recriwtio er mwyn cynorthwyo gwaith yr Adran Safonau Proffesiynol. Nid ydy'r newid bach wedi'i effeithio ar statws yr Heddlu, ac mae dal yn cyflawni'n dda iawn am amseroldeb. Fodd bynnag, mae'n dal i geisio cyflawni safonau uchelgeisiol o ran hyn.

Er bod canran yr adolygiadau a dderbyniwyd o ran y nifer o gwynion ychydig yn uwch na'r canran am ffigyrau cenedlaethol, mae'n is na chyfartaledd yr Heddlu Tebycaf a ffigwr Heddlu Gogledd Cymru llynedd. Ar ben hynny, mae'r nifer adolygiadau presennol yn is yng Ngogledd Cymru. Eto, mae amseroldeb ymdrin ag adolygiad gan y Corff Plismona Lleol yn gynt na MSF a ffigyrau cenedlaethol.

Section D1: Reviews received

	Complaint cases finalised under Schedule 3	Reviews received	Reviews received as proportion of complaint cases finalised under Schedule 3	Number LPB reviews received - investigation	Number LPB reviews received - non-investigation	Number IOPC reviews received - investigation	Number IOPC reviews received - non-investigation
Force	223	55	25 %	1	25	2	27
SPLY	255	74	29 %	1	35	3	35
MSF Average	324	90	27 %	3	58	7	22
National	30,521	6,357	21 %	486	3,880	803	1,188

Section D2: Reviews timeliness

	Force	SPLY	MSF Average	National
Average number of working days to complete Local Policing Body reviews	17	16	49	64
Average number of working days to complete IOPC reviews	128	100	118	133

Trafodaethau allweddol o'r flwyddyn

- Mae'r nifer o ymchwiliadau camymddwyn a oruchwyliwyd gan yr ASP wedi cynyddu ychydig drwy'r flwyddyn gyda 17 o achosion byw ym mis Gorffennaf (13 achos o gamymddwyn difrifol, 4 o gamymddwyn) a 26 ym mis Chwefror 2023 (21 achos o gamymddwyn difrifol, 3 o gamymddwyn ac 1 yn disgwyl).
- Roedd gosod dyddiadau ar gyfer gwrandawiadau yn her yn gynharach yn y flwyddyn gydag anawsterau ynghylch argaeledd partïon, cyngor cyfreithiol a chyfleusterau. Cytunwyd ar brosesau rhwng SCCH, yr ASP a'r Heddlu yn fwy cyffredinol er mwyn lleddfu rhai o'r problemau a oedd yn arwain at oedi.
- Gweithredu deunydd dysgu a datblygu a ryddhawyd gan SAYH er mwyn cynorthwyo Heddluoedd warchod o ran Camddefnyddio Swydd at Ddiben Rhywiol (APSP). Mae'r pecyn wedi'i gyflwyno i swyddogion Heddlu Gogledd Cymru ac mae'n cynnwys deunydd er mwyn cynorthwyo atal problemau rhag codi.
- Lansio gwefan newydd yr ASP gyda deunyddiau **Adnabod y Ffiniau** ar gyfer dysgu a chyfeirio sut i hysbysu.
- Chwythu Chwiban - Lansio system hysbysu diogel newydd. Newid o Safecall i Crimestoppers - Llinell Uniondeb yr Heddlu.
- Cael gwared ar rwystrau er mwyn annog staff ddod ymlaen a hysbysu am bryderon. Dealltwriaeth well o'r angen am gyfrinachedd, cyfarfod i ffwrdd o'r gweithle ayyb.

- Sicrhau bod swyddogion yn ymwybodol o'u dyletswydd i hysbysu a herio ymddygiad gwael.
- Adolygu a monitro gweithredu argymhellion gan yr adroddiadau canlynol:
  - [Adroddiad Dysgu Ymgyrch Hotton](#)
  - [Y Farwnes Casey – Adroddiad ar Gamymddwyn – Adroddiad Dadansoddol i'r Met mis Hydref 2022](#)
  - [Adolygiad y Farwnes Casey – Adroddiad Terfynol mis Mawrth 2023](#)
  - [AHEM – Arolwg Fetio, Camymddwyn a Chasineb at Ferched yn y Gwasanaeth Heddlu](#)
  - [Adroddiad Panel Annibynnol Daniel Morgan](#)
  - [Cam-drin Domestig gan yr Heddlu: Adroddiad ar gwynion lefel uwch y Ganolfan Cyfiawnder Merched](#)
- Nifer cwynion – cofnodwyd 480 o gwynion yn 2022, mae hyn yn ostyngiad o 545 y llynedd, a 627 yn 2020. Mae hyn oherwydd gwaith a gynhaliwyd gan y tîm Safonau Proffesiynol gyda thimau plismona lleol er mwyn cael datrysiaid cynnar a deall ymgeision ar ddatrys problemau yn yr ardaloedd lleol.
- Mae amseroldeb trin cwynion yn parhau i fod yn well na'r cyfartaledd cenedlaethol ac un y Heddlu Tebycaf. Priodolir hyn i brosesau'r ASP a rheolaeth barhaus a weithredir gan Reolwr Cwynion Heddlu Gogledd Cymru.
- Cynhaliwyd 2 wrandawriad am Gamddefnyddio Swydd at Ddiben Rhywiol yn y cyfnod adrodd.
- Mae'r ASP yn parhau i adolygu achosion o gam-drin domestig gan yr heddlu er mwyn sicrhau ymchwiliad agored a thryloyw.
- Oedi a brofwyd o ran achosion o Farwolaeth ac Anaf Difrifol a gyfeiriwyd at SAYH. Gweithiodd yr ASP gyda SAYH, gan anelu lleihau effaith oedi.
- Ymgwymerwyd â gwaith helaeth er mwyn sicrhau bod achosion yn amlygu problemau Trais yn Erbyn Merched a Genethod a Cham-drin Domestig gan yr Heddlu yn gywir. Gwnaiff yr ymarfer hwn sicrhau dibynadwyedd data yn y dyfodol o ran y problemau uchod.
- Samplo ar hap gan SCHTh o ffeiliau cwynion a gynhaliwyd bob mis calendr drwy'r flwyddyn.

Gwybodaeth gan ASP

Gwybodaeth Fanwl	Diweddariad 2022/23
Sut mae'r heddlu'n mesur boddhad achwynwyr	Gall yr Heddlu fesur y nifer o adolygiadau a ofynnir amdanynt. Fodd bynnag, nid oes proses "arolwg" ffurfiol er mwyn dal boddhad achwynwyr. Mae HGC bellach yn cofnodi adborth cadarnhaol gan aelodau o'r gymuned, a monitrir hyn hefyd drwy'r Bwrdd Ansawdd Gwasanaeth.
Gweithredu argymhellion gan SAYH a/neu HMICFRS o ran trin cwynion	Mae argymhellion i'r ASP am drin cwynion yn cael eu monitro drwy gyfarfod Tîm Uwch Reoli Strategol yr ASP a'r bobl hynny gydag effaith Heddlu drwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol a Dysgu Sefydliadol (SPOLB). Mae pob argymhelliad bellach yn cael eu casglu gan Swyddog Atal ASP a'u monitro i'w cwblhau. Mae yna hefyd sgwrs barhaus hefyd gyda UDRH SAYH a Swyddog Goruchwylio SAYH Cymru. Mae hyn yn cynnwys cyfarfodydd chwarterol a mabwysiadu arfer gorau gan fwletinau SAYH neu'r Swyddfa Gartref.
Gosod crynodeb o unrhyw fecanweithiau a roddwyd mewn lle er mwyn nodi a gweithredu ar themâu neu batrymau mewn cwynion	Bwydir data cwynion i Bwyllgor Gweithrediadau'r Heddlu, Bwrdd Ansawdd Gwasanaeth a Bwrdd Cyfarfyddiadau Cyhoeddus. Gyda'r strwythurau hyn mewn lle ac adolygiad rheolaidd o ddata cwynion, nodir themâu a bwydir nhw'n ôl drwy'r strwythur llywodraethu perthnasol er mwyn sicrhau gwelliant. Os ydy problemau ehangach yn dod yn amlwg, codir y rhain drwy SPOLB.
Crynodeb o systemau mewn lle er mwyn monitro a gwella cyflawniad yn amseroldeb trin cwynion	Mae data SAYH a chwynion mewnol yn caniatáu Rheolwr Cwynion yr ASP i fonitro amseroldeb cwblhau cwynion. Caiff hyn ei fonitro drwy Bwyllgor Gweithrediadau'r Heddlu a'r Bwrdd Ansawdd Gwasanaeth. Mae ymrwymiad gan y Rheolwr Cwynion i weithdai parhaus a sesiynau trin cwynion ledled Gwasanaethau Plismona Lleol yr Heddlu a meysydd eraill. Mae amseroldeb trin cwynion yn Heddlu Gogledd Cymru yn well na'r cyfartaledd cenedlaethol a chyfartaledd yr heddlu tebycaf.
Mae'r nifer o gyfathrebu ysgrifenedig a ryddhawyd gan yr heddlu o dan reoliad 13 Rheoliadau (Cwynion a Chamymddygiad) yr Heddlu 2020 lle nad yw ymchwiliad wedi'i gwblhau o fewn "cyfnod perthnasol".	3

<p>Mecanweithiau sicrwydd ansawdd mewn lle er mwyn monitro a gwella ansawdd ei ymatebion i gwynion.</p>	<p>Drwy ddefnyddio SAYH a data ansoddol mewnol, gall y Rheolwr Cwynion nodi unrhyw feysydd lle mae angen i ansawdd ymateb Heddlu Gogledd Cymru i gwynion wella. Gall Dadansoddwr yr ASP fynd at wraidd y mater mewn unrhyw faes lle canfyddir amserlenni cynyddol neu nifer cynyddol o gwynion. Gallent, gyda rhwyddineb cymharol, ddeall unrhyw bryderon. Gall hyn yn ei dro gael ei fwydo'n ôl i'r maes perthnasol. Mae achosion hefyd o dan oruchwyliaeth uniongyrchol naill ai Ditectif Arolygydd yr ASP neu'r Rheolwr Cwynion ar sail asesu canlyniad / Bwrdd Adolygiad Perthnasol.</p>
---	--

Atodiad 1

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol (PSSB)

Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fydd y fforwm craffu ar gyfer holl swyddogaethau Adran Safonau Proffesiynol yr Heddlu.

1. Cylch Gorchwyl (Diwygiwyd Mawrth 2022)

Bydd y Bwrdd Craffu Safonau Proffesiynol yn:

1. Monitro a chraffu ar y modd y bydd Heddlu Gogledd Cymru yn ymdrin â chwynion a honiadau o gamymddygiad er mwyn bodloni ei hun bod y trefniadau a'r prosesau sydd yn eu lle yn briodol ac yn effeithiol. Hysbysir craffu gan strategaeth reoli'r Adran Gwasanaethau Proffesiynol a'r ddogfen ddadansoddi a baratoir yn benodol ar gyfer y cyfarfod chwarterol. Mae hyn yn cynnwys:

- Trosolwg o gwynion, camymddygiad a phroblemau cyflawni ledled yr Heddlu
- Amseru trin cwynion
- Data gwrthlygredd (i gynnwys data ar gysylltiadau adroddadwy)
- Gwaharddiadau / cyfyngiadau
- Y nifer o negeseuon ysgrifenedig a ryddhawyd gan yr heddlu o dan reoliad 13 Rheoliadau (Cwynion a Chamymddygiad) yr Heddlu 2020 lle nad yw ymchwiliad wedi'i gwblhau o fewn "cyfnod perthnasol"
- Achosion o ddiddordeb penodol
- -Materion a gyfeiriwyd at CCAH (IPCC) yn y flwyddyn hyd yma
- Gwybodaeth bellach sy'n bodloni gofynion Gorchymyn Cyrrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygiad) 2021 (**Atodiad**).

2. Monitro a chraffu fod gan yr Heddlu fecanweithiau mewn lle er mwyn nodi problemau a gweithredu'n brydlon os nodir problemau. Gwnaiff y Bwrdd sicrhau: -

- bod mecanweithiau mewn lle er mwyn nodi a gweithredu ar themâu neu batrymau mewn cwynion
- bod yr Heddlu'n mesur boddhad cwynwyr

- bod systemau mewn lle er mwyn monitro a gwella cyflawniad yn amseroldeb trin cwynion
  - bod mecanweithiau sicrwydd ansawdd mewn lle er mwyn monitro a gwella ansawdd ei ymatebion i gwynion
3. Monitro a chraffu'r diweddariadau cynnydd ar weithredu argymhellion perthnasol a wnaed gan: -
    - SAYH a/neu HMICFRS o ran trin cwynion, neu eglurhad os na dderbyniwyd argymhellion
    - yr awdurdod priodol neu'r corff plismona lleol o ran trin cwynion i gynnwys argymhellion, dysgu sefydliadol ac unigol
  4. Ystyried cydraddoldeb a materion hawliau dynol sy'n berthnasol i fusnes y Bwrdd.
  5. Sicrhau fod craffu a throsolwg priodol a pherthnasol o bolisiau, gweithdrefnau a strategaethau mewnol ac allanol yn cael eu cadw. Mae hyn er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyda statud, rheoliad a phenderfyniadau a wneir gan y Bwrdd.
  6. Ystyriwch unrhyw broblemau neu faterion sy'n codi o Samplu Cwynion ar Hap.

2. Amllder Cyfarfodydd

Bydd y Bwrdd yn cyfarfod pedair gwaith y flwyddyn, unwaith bob tri mis. Gellir cael cyfarfodydd ychwanegol os ydy'r Comisiynydd a'r Dirprwy Brif Gwnstabl yn cytuno os oes busnes brys i'w drin.

3. Aelodaeth

Bydd aelodau'r Bwrdd yn cynnwys: -

- Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a/neu'r Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd neu'r dirprwy enwebedig ²
- Dirprwy Brif Gwnstabl
- Pennaeth yr Adran Safonau Proffesiynol
- Prif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (SCHTh)
- Rheolwr Swyddfa Adran Safonau Proffesiynol
- Swyddog SCHTh sy'n gyfrifol am Adolygiadau Cwynion
- Swyddog Craffu a Pholisi SCHTh (gweinyddu a chofnodion)

---

² O fis Tachwedd 2021 bydd y Prif Swyddog Gweithredol SCHTh yn cadeirio'r Bwrdd. Wedi hyn, bydd yn adrodd yn uniongyrchol i'r CHTh a'r DCHTh o fewn cyfarfod nesaf y Bwrdd Rheoli SCHTh.

Gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wahodd swyddogion a staff un ai o Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd neu'r Heddlu i roi cyngor proffesiynol i'r Bwrdd.

4. Cynnal Cofnodion

Bydd Swyddog Polisi SCHTh yn gyfrifol am baratoi'r agenda ar gyfer y Bwrdd ac am gynnal cofnodion sy'n berthnasol i'r cyfarfodydd. Rhennir agendau cyfarfodydd bum diwrnod gwaith cyn y cyfarfod.

Bydd Pennaeth yr Adran Safonau Proffesiynol yn gyfrifol am baratoi'r adroddiad dadansoddiad a gyfeirir ato uchod. Paratwir hyn cyn y cyfarfod a'i rannu yn yr agenda.

5. Samplo Camymddygiad a Chwynion ar Hap

Cwynion

Yn fisol, bydd Swyddogion Polisi SCHTh yn samplo ffeiliau cwynion agored a chaeedig ar hap.

Cylch Gorchwyl Samplo ar Hap

- Achosion caeedig – Cynnal adolygiadau misol o gwynion a wneir i Safonau Proffesiynol. Mae hyn yn cynnwys cwynion a materion ymddygiad ymysg materion eraill ynghylch defnydd swyddogion o rym a gwahaniaethu.
- Achosion agored – Dadansoddi'r penderfyniadau cofnodedig er mwyn asesu a oes unrhyw duedd

Camymddwyn

Bob chwech mis, bydd Swyddogion Polisi SCHTh yn samplo ffeiliau cwynion agored a chaeedig ar hap sydd wedi'u cyfeirio at Gyfarfod Camymddygiad.

Cylch Gorchwyl Samplo ar Hap

- Sesiynau caeedig – Er mwyn cynnal adolygiad o honiadau o gamymddygiad sydd wedi'u cyfeirio at Gyfarfod Camymddygiad yn hytrach na Gwrandawriad Camymddygiad. Er mwyn sicrhau nad oes tuedd wrth wneud penderfyniad a bod cysondeb ledled yr Heddlu.

Cynnal Cofnodion

Mae SCHTh yn cadw cofnodion o'r ffeiliau a ddewisir ar gyfer samplo ar hap, yr ymholiadau a godir gan swyddogion SCHTh ac ymatebion gan yr Heddlu.

Proses

Bydd yr Adran Safonau Proffesiynol yn rhoi rhestr i SCHTh o'r holl ffeiliau a agorwyd mewn mis penodol a set o ffeiliau cyflawn o fewn yr un mis. Bydd SCHTh yn dewis ffeiliau i graffu arnynt. Bydd o leiaf un gŵyn yn fater agored a bydd o leiaf un yn cynnwys honiad o ddefnyddio grym.

Cyfathrebu

Yn dilyn yr adolygiad samplo ar hap, rhoddir sylwadau ar yr achosion i Reolwr Gweinyddu'r Adran Safonau Proffesiynol er mwyn cael adolygiad a sylwadau.

Atodiad

Cyhoeddiad yn unol â Gorchymyn Cyrff Plismona Lleol Etholedig (Gwybodaeth Benodedig) (Diwygiad) 2021

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddyletswydd i gyhoeddi gwybodaeth o ran ei ddyletswydd statudol yn unol â thrin cwynion. Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyhoeddi'r wybodaeth ganlynol ar ei wefan: -

- Sut mae'r heddlu'n mesur boddhad cwynwyr
- Symud diweddariadau ymlaen ar weithredu argymhellion perthnasol a wneir gan SAYH a/neu HMICFRS o ran trin cwynion, neu os na dderbyniwyd argymhellion, eglurhad ynghylch pam
- Gosod crynodeb o unrhyw fecanweithiau a roddwyd mewn lle er mwyn nodi a gweithredu ar themâu neu batrymau mewn cwynion
- Crynodeb o systemau mewn lle er mwyn monitro a gwella cyflawniad yn amseroldeb trin cwynion
- Mae'r nifer o gyfathrebu ysgrifenedig a ryddhawyd gan yr heddlu o dan reoliad 13 Rheoliadau (Cwynion a Chamymddygiad) yr Heddlu 2020 lle nad yw ymchwiliad wedi'i gwblhau o fewn "cyfnod perthnasol".
- Mecanweithiau sicrwydd ansawdd mewn lle er mwyn monitro a gwella ansawdd ei ymatebion i gwynion.
- Manylion y trefniadau gweinyddol mae'r CHTh wedi'u rhoi mewn lle er mwyn dwyn y Prif Gwnstabl yn atebol am drin cwynion e.e. amllder cyfarfodydd a chrynodeb o drafodaethau.

Cyhoeddir y wybodaeth hon bob blwyddyn o fewn un mis o gyhoeddi data'r IOPC.
